

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/157/2016
Identifikačné číslo spisu: 8510202088
Dátum vydania rozhodnutia: 09.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8510202088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobkyne GREVA Investment, s.r.o., so sídlom v Košúty 553, IČO: 36 793 914, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Belovič & JUDr. Szikorová, so sídlom v Šali, Hollého 1854/9, proti žalovanej P. Q. bývajúcej v X., zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Kapčákovou, so sídlom v Prešove, Kúpeľná 1/A, o zaplatenie 20 085,85 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp.zn. 4C/72/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2014 sp.zn. 12Co/47/2013 a uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2014 sp.zn. 12Co/48/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Konanie o dovolaní proti výroku uznesenia Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2014 sp.zn. 12Co/48/2013, ktorým nepriznal žalovanej oslobodenie od súdnych poplatkov
z a s t a v u j e.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. októbra 2012, č.k. 4C/72/2010-337 zviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni 19 320,02 € s 9% ročným úrokom z omeškania od 6. februára 2010 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie o zaplatenie 367,51 € zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a uložil žalovanej povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 88,4%, ktoré budú vyčíslené po právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobe vyhovel s odôvodnením, že na základe zmluvy o dielo uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 25. júna 2008 podľa § 631 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „zmluva“) vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni zvyšnú časť dohodnutej ceny diela, keď dospel k záveru, že odstúpenie žalovanej od zmluvy zo dňa 25. mája 2010 bolo neúčinné, zistené omeškanie žalobkyne so zhotovením diela žalovaná akceptovala a námietky žalovanej o vadách diela vyhodnotil ako nedôvodné, nemeniace nič na povinnosti objednávateľa

zaplatiť dohodnutú cenu diela. Žalobu zamietol v časti úrokov za omeškanie žalovanej s platením jednotlivých faktúr priebežne vystavovaných žalobkyňou z dôvodu, že v zmluve nebolo dohodnuté zaplatenie ceny diela v splátkach, preto žalobkyňa mohla požadovať jej zaplatenie až po dokončení diela, navyše v konaní bolo preukázané, že v čase vystavovania faktúr bola žalobkyňa v omeškaní s dokončením diela. V časti sumy 398, 32 € žalobu zamietol preto, že z dokazovania vyplynulo, že ide o cenu sanity, ktorú na vlastné náklady obstarala žalovaná. Omeškanie žalovanej so zaplatením zvyšku ceny diela ustálil súd tak, že žalovaná sa dostala do omeškania až dňa 6. februára 2010, t.j. deň potom, ako ju žalobkyňa po právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia opätovne vyzvala na prevzatie diela dňa 5. februára 2010. Od tohto dňa bola žalovaná v omeškaní a súd ju zaviazal na zaplatenie úrokov z omeškania podľa § 517 Občianskeho zákonníka. Čiastočné zastavenie konania odôvodnil späťvzatím žaloby. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 v spojení s § 151 ods. 7 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu vo výroku o povinnosti zaplatiť 19 320,02 € s príslušenstvom podala odvolanie žalovaná.

2. Súd prvej inštancie uznesením zo 7. marca 2013 č.k. 4C/72/2010-431 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 1 159 € (položka č. 1 písm. a/ Sadzobníka, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie žalovaná a zároveň požiadala o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. marca 2014 sp.zn. 12Co/47/2013 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyňi 19 320,02 € s príslušenstvom ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), vo výroku o trovách konania ho zmenil tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobkyňi trovy konania vo výške 75,63 % preukázaných trov (§ 220 O.s.p.) a žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení sa stotožnil so skutkovými aj právnyimi závermi súdu prvej inštancie a v podrobnostiach odkázal na jeho odôvodnenie. Zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že k uzatvoreniu písomného dodatku ohľadom zmeny termínu zhotovenia diela medzi stranami sporu nedošlo, avšak zaujal názor, že postoj žalovanej, ktorá trpela posun realizácie diela, bol bez právnej relevancie. Napriek tomu podľa článku IV bod 3 zmluvy dielo sa považovalo za dokončené až právoplatným kolaudačným rozhodnutím, z hľadiska okolností prejednávanej veci bola teda žalobkyňa v omeškaní s plnením. Konštatoval, že dielo bolo vyhotovené podľa zmluvy, ktorú si strany sporu dohodli, vrátane odlišností od vzorového projektu, dielo tak nebolo vykonané v rozpore so zmluvou a tá nemohla byť z tohto dôvodu neplatná; odlišnosti namietané žalovanou tak mohli byť kvalifikované len ako vady diela. Aj odvolací súd mal za to, že neboli splnené podmienky pre odstúpenie od zmluvy žalovanou, pretože tvrdené vady diela boli odstrániteľné a nebránili jeho užívaniu. Práva vyplývajúce z ustanovenia § 642 Občianskeho zákonníka je možné využiť len do dokončenia diela (čo nebol prípad tejto veci) a podmienky pre odstúpenie od zmluvy podľa § 648 ods. 2 Občianskeho zákonníka splnené neboli. Žalobkyňi tak vzniklo právo na doplatenie zvyšku ceny diela podľa zmluvy v rozsahu priznanom súdom prvej inštancie. K omeškaniu žalovanej so splnením tejto povinnosti došlo v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka potom, ako bola žalobkyňou vyzvaná na prebratie diela dňa 5. februára 2010. Výška úrokov z omeškania bola priznaná v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. K zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania pristúpil odvolací súd pre nesprávne právne posúdenie veci, keď súd prvej inštancie opomenul pri priznaní nároku na náhradu trov konania zohľadniť časť žalovanej istiny, ktorú žalobkyňa vzala späť a o ktorej bolo konanie pre zavinenie žalobkyne zastavené, súčasne pri rozhodovaní o náhrade trov nezohľadnil ani zamietnutú časť žaloby, v ktorej časti bola žalovaná úspešná. Úspech žalobkyne v konaní tak vo vzťahu k žalovanej sume predstavoval len 87,82 % a žalovanej 12,18 %, preto žalobkyňi vznikol nárok na náhradu pomernej časti preukázaných trov konania iba v rozsahu 75, 63 %. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 151 ods. 1 O.s.p.

4. Krajský súd v Prešove uznesením z 27. marca 2014 sp.zn. 12Co/48/2013 nepriznal žalovanej oslobodenie od platenia súdneho poplatku a potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo 7. marca 2013 č.k. 4C/72/2010-431 ako vecne správne. V odôvodnení uviedol, že z hľadiska výšky príjmu žalovanej nie sú dané dôvody pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, z tohto dôvodu bolo vecne správne aj vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie súdom prvej inštancie.

5. Rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcom, ako aj v jeho zmeňujúcom výroku a tiež uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu napadla dovolaním žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“), ktorého prípustnosť odvodzovala od ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a § 238 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Ako dovolací dôvod uviedla aj ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Vadu zmätočnosti konania videla dovolateľka v tom, že jej napriek žiadosti nebola doručená zápisnica z pojednávania zo dňa 6. apríla 2011 spolu s písomným vyjadrením žalobkyne predloženým na tomto pojednávaní a z tohto dôvodu sa nemohla vyjadriť k tvrdeniam a stanovisku žalobkyne. Súčasne jej neboli doručené dôkazy predložené žalobkyňou napr. výzva na prevzatie rodinného domu s termínom preberacieho konania 5. februára 2010. Ďalej namietala postup zákonnej sudkyne súdu prvej inštancie pri formulovaní otázok pre znalca, keď nepočkala na doručenie jej otázok pre znalca, následkom čoho nevykonala dôkaz navrhovaný žalovanou, t.j. nepoložila znalcovi žalovanou navrhovanú otázku. Nevykonaním navrhovaného dôkazu a nevysporiadaním sa s námietkami ňou vznesenými v konaní došlo k porušeniu rovnosti strán sporu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu považovala za nedostatočné, nezodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p., keď nedávajú odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany a sú založené na nerešpektovaní platných právnych noriem a na nesprávnom výklade právnych predpisov. Namietala nesprávne a nedostatočne zistený skutkový stav veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dokazovania, dôsledkom čoho boli vecne nesprávne rozhodnutia. Za nedostatočné považovala aj odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu, pretože odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal s celkovými majetkovými pomermi žalovanej zahŕňajúcimi aj náklady, v dôsledku čoho jeho rozhodnutie nebolo vecne správne. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi spočívalo podľa dovolateľky v tom, že ex offio neposúdili platnosť zmluvy v zmysle § 37 ods. 1 a 2, a § 39 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na ustanovenie § 35 Občianskeho zákonníka. V dovolaní podrobne rozobrala skutkové a právne aspekty sporu polemizujúc s jednotlivými závermi súdov podľa odôvodnenia majúc za to, že zmluva o dielo bola absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 37 ods. 1 a 2, a § 39 Občianskeho zákonníka pre neurčitost' predmetu zmluvy a nemožnosť zhotovenia diela podľa parametrov uvedených v projektovej dokumentácii schválenej v stavebnom konaní. Odvolací súd neakceptoval jej námietky vo vzťahu k aplikácii ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka. Zotrvala aj na svojich doterajších stanoviskách o omeškaní žalobkyne so zhotovením diela riadne a v dohodnutom čase podľa zmluvy. Z týchto dôvodov nemohlo byť správne ani zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania a ani uznesenie odvolacieho súdu, ktorým jej nebolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podané odvolanie. Žiadala, aby dovolací súd napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala aj zrušenie uznesenia odvolacieho súdu a navrhla odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

6. Žalobkyňa k podanému dovolaniu uviedla, že nie je procesne prípustné a navrhla, aby ho dovolací súd odmietol, prípadne ho ako nedôvodné zamietol. Zároveň mala za to, že nebol naplnený ani jeden zo žalovanou uvedených dovolacích dôvodov. Napadnuté rozhodnutia považovala za vecne správne a založené na riadne zistenom skutkovom stave.

7. Žalovaná v duplike zotrvala na podanom dovolaní a namietaných dovolacích dôvodoch.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bol rozsudok odvolacieho súdu vydaný (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému

nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

10. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 16. júna 2014, t.j. pred 1. júlom 2016 za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 a § 238 O.s.p., § 239 O.s.p.

11. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcom výroku nemá znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 a 2, 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné. Z ustanovenia § 238 O.s.p. tak prípustnosť dovolania žalovanej nevyplýva.

12. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd, nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

13. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

14. Žalovaná tvrdila, že k odňatiu jej možnosti konať pred súdom došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý jej nedoručil zápisnicu z pojednávania zo dňa 6. apríla 2011 a z tohto dôvodu sa nemohla vyjadriť k tvrdeniam žalobkyne predneseným na tomto pojednávaní a písomnému stanovisku žalobkyne, ktoré na ňom predložila.

15. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že uvedená námietka nie je dôvodná, pretože žalovaná mala možnosť sa vyjadriť k tvrdeniam žalobkyne predneseným na pojednávaní dňa 6. apríla 2011 (č.l. 181-185 spisu), ako aj k jej písomnému stanovisku datovanému 6. apríla 2011 a pripojeným listinám (č.l. 186-195), čo napokon aj skutočne urobila. Žalovaná bola na pojednávaní dňa 6. apríla 2011 osobne prítomná a súdom jej bola vytvorená možnosť sa k veci vyjadriť (viď zápisnica z pojednávania č.l. 181), okrem toho, žalovaná dňa 4. mája 2011 nahliadala do spisu (viď záznam o nahliadnutí do spisu z č.l. 202) a nechala si vyhotoviť kópie č.l. 181-185 a č.l. 193 spisu, v dôsledku čoho mala vytvorenú opätovnú možnosť oboznámiť sa s obsahom všetkých tvrdení žalobkyne z pojednávania zo dňa 6. apríla 2011, ako aj s obsahom listín, ktoré predložila. Tvrdenie žalovanej o odňatí jej možnosti konať pred súdom navyše vyvracia samotné podanie žalovanej zo dňa 8. mája 2011 označené ako „stanovisko k vyjadreniu žalobkyne zo dňa 6. apríla 2011“ (č.l. 220-231 spisu), v ktorom sa podrobne vyjadřila k jednotlivým tvrdeniam žalobkyne z pojednávania. Navyše pojednávanie dňa 6. apríla 2011 bolo odročené a pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej sa konali ďalšie pojednávania (28. mája 2012, 3. októbra 2012), na ktorých bola žalovaná osobne prítomná a mohla tak znova na argumentáciu žalobkyne z predchádzajúceho pojednávania reagovať.

16. Dovolateľka ďalej tvrdila, že súd jej nedoručil dôkazy predložené žalobkyňou napríklad výzvu na prevzatie rodinného domu s termínom preberacieho konania 5. februára 2010.

17. V zmysle § 79 ods. 4 O.s.p. bol súd povinný doručiť ostatným účastníkom do vlastných rúk návrh spolu s jeho prílohami. Či uvedené oprávnenia strany sporu boli v konaní zachované je možné usudzovať len podľa obsahu spisu. V pojednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva splnenie povinnosti súdu doručiť

žalovanej prílohy žalobného návrhu, keď z pokynu sudcu a pripojenej doručenky na č.l. 58 spisu je zrejmé len to, že žalovanej bol doručovaný žalobný návrh. Súd prvej inštancie teda pochybil, keď nedoručil žalovanej spolu so žalobou aj jej prílohy, avšak táto nesprávnosť v postupe súdu a jej dopady na procesné postavenie žalovanej v danej veci z materiálneho hľadiska nedosahovali intenzitu vady konania odnímajúcu jej možnosť pred súdom konať, t.j. takú ktorá by zakladala prípustnosť jej dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Zo spisu totiž vyplýva, že žalovaná bola v konaní aktívna, využívala svoje procesné oprávnenia, vyjadrovala sa k podanej žalobe, ako aj k listinám predkladaným žalobkyňou, s ktorými mala možnosť sa oboznámiť jednak pri nahliadaní do spisu (viď záznam o nahliadnutí do spisu č.l. 202) a tiež priamo na pojednávaniach súdu v rámci oboznámenia strán sporu s výsledkami prípravy pojednávania, kde bola žalovaná vždy osobne prítomná. Pokiaľ ide o konkrétny dôkaz - spomínanú výzvu na prevzatie rodinného domu - táto listina bola súčasťou listinných dôkazov už pri podaní žaloby (č.l. 39 spisu), žalobkyňa sa s dôkazom oboznámila najneskôr pri nahliadaní do spisu dňa 4. mája 2011 (viď záznam o nahliadnutí do spisu na č.l. 202), kedy si vyhotovila fotokópiu tejto listiny z č.l. 39 spisu.

18. Dovolací súd už len dodáva, že v zmysle judikátu R 39/1993 „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (neskôr § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie“. Keďže žalovaná mala vytvorenú procesnú možnosť namietať nedostatky konania pred súdom prvej inštancie v odvolaní, čo aj urobila, najvyšší súd predmetnú dovolaciu námietku nepovažoval za dôvodnú.

19. Žalovaná vytykala súdu prvej inštancie, že pred nariadením znaleckého dokazovania zákonná sudkyňa nepočkala na doručenie jej otázok, ktoré chcela položiť znalcom, následkom čoho nebol vykonaný dôkaz ňou navrhovaný a došlo k porušeniu zásady rovnosti strán sporu. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, bolo vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán sporu (viď uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Nevykonanie určitého stranami navrhovaného dôkazu nezakladá procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Navyše žalovaná sama na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 28. mája 2012 opakovane uviedla, že doplnenie znaleckého dokazovania, resp. ďalšie dokazovanie v tomto smere nenavrhuje (viď zápisnica z pojednávania č.l. 301 spisu) a taktiež na pojednávaní dňa 3. októbra 2012 pred vyhlásením dokazovania za skončené uviedla, že nemá žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania (viď zápisnica z pojednávania č.l. 325 spisu). Z týchto dôvodov považoval dovolací súd za nedôvodnú aj túto námietku žalovanej.

20. K odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom došlo podľa jej názoru aj tým, že odôvodnenia napadnutých rozhodnutí súdov nižších stupňov sú nedostatočné, nezodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p., keď nedávajú odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany a sú založené na nerešpektovaní platných právnych noriem a na nesprávnom výklade právnych predpisov.

21. K tejto námietke dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

22. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo

16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

23. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

24. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry. Právny záver, že žalovanej vznikla povinnosť doplatiť zvyšok ceny diela podľa zmluvy, keď žalovanou namietané vady diela nezakladali právo na odstúpenie od zmluvy, súd prvej inštancie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil, čím zároveň ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné obrane žalovanej vyhovieť a akceptovať jej argumentáciu ohľadom právneho posúdenia uplatneného nároku. Tým je zároveň daná odpoveď aj na otázku žalovanou namietanej platnosti zmluvy. Odôvodnenie rozhodnutia súdu musí dať odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, súd však nie je povinný v odôvodnení reagovať na každú námietku strany sporu a zdôvodňovať rozhodnutie z jej uhla pohľadu. Odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalovanej, k námietkam žalovanej o neplatnosti spornej zmluvy sa vyjadril na str. 8 ods. 3 odôvodnenia svojho rozhodnutia, keď zaujal názor, že samotné odlišnosti diela od vzorového projektu nemôžu byť dôvodom neplatnosti zmluvy. Dovolací súd dodáva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Námietky dovolateľky v tomto smere najmä pokiaľ ide o argument, že súdy sa nevysporiadali s jej argumentáciou, predstavovali skôr vyjadrenie jej nespokojnosti s rozhodnutím súdov, ktoré ale bez ďalšieho nepostačujú na založenie existencie vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dávalo totiž odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho skutkovým či právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci sa totiž účastníkom (t.č. stranám sporu) neodnímala možnosť uplatnenia procesných práv v konaní v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (R 54/2012, R 43/2003). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

25. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

26. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že konanie je postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy za relevantný dovolací dôvod, ktorý však

prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

27. Napokon žalovaná v dovolaní výslovne namietala nesprávne právne posúdenie veci súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Prípustnosť dovolania podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu ale nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Z tohto dôvodu sa dovolací súd nemohol námietkami žalovanej zaoberať.

28. V danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

29. Žalovaná svojim dovolaním zároveň napadla zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu týkajúci sa trov konania, v ktorej časti má ale napadnuté rozhodnutie povahu uznesenia (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Keďže za zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu možno považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd upraví práva a povinnosti strán sporu odlišne od súdu prvej inštancie, t.j. vecne zmení napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď konštantná judikatúra najvyššieho súdu R 12/1994, sp.zn. 1 Cdo 182/2009, 3 Cdo 247/2007, 5 Cdo 233/2013 a ďalšie); o zmeňujúci výrok v prejednávanej veci ide v skutočnosti len v rozsahu 12,77 % priznaného nároku na náhradu trov konania, t.j. rozdielu medzi rozsahom žalobkyni priznanej náhrady trov konania súdom prvej inštancie (88,4 %) a odvolacím súdom (75,63%). Vo zvyšku totiž odvolací súd nezmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ale naopak ho svojím rozhodnutím potvrdil, keď žalobkyni náhradu trov konania voči žalovanej priznal rovnako ako súd prvej inštancie ale v menšom rozsahu. Aj keď by čiastočne išlo vo veci o zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, v rozsahu zníženia priznanej náhrady trov konania bola žalovaná v konečnom dôsledku úspešná (nedošlo k zhoršeniu jej postavenia), preto v tejto časti nie je dovolanie žalovanej subjektívne prípustné a je bezpredmetné zaoberať sa otázkou, či dovolanie mohlo byť prípustné objektívne podľa § 239 a § 237 O.s.p. Napokon procesná prípustnosť dovolania v tejto časti je súčasne vylúčená aj výslovným ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p. Ani v ostatnej potvrdzujúcej časti, t.j. v rozsahu 75,63% priznaného nároku, rozhodnutia odvolacieho súdu prípustnosť dovolania žalovanej z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

30. Predmetné dovolanie (smerujúce voči potvrdzujúcej časti výroku rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania) by teda bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Žalovaná síce v dovolaní formálne uviedla, že dovolanie podáva v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací dôvod však nijako bližšie nekonkretizovala, ani neodôvodnila, v čom by mali vady zmatečnosti konania spočívať. Vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ex officio ďalej zaoberal aj otázkou, či vo veci nešlo o prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať. Existencia tejto vady však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

31. Pokiaľ žalovaná namietala nepreskúmateľnosť napadnutého výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zastáva rovnaký názor ako už bol uvedený vyššie v ods. 21 až 23. Rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania bolo riadne odôvodnené, spĺňalo náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., keď sú z neho zrejme úvahy odvolacieho súdu, ktorými sa riadil pri rozhodovaní o náhrade trov konania, ako aj dôvod zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie. Prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia tvrdená žalovanou (pzn. dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal) nezakladá prípustnosť podaného dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., v tomto smere dovolací súd odkazuje

na ods. 13, 24 a 27 vyššie.

32. Prípustnosť dovolania žalovanej proti zmeňujúcemu výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie žalovanej aj v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

33. Pokiaľ ide o dovolanie žalovanej smerujúce proti výroku uznesenia Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2014 sp.zn. 12Co/48/2013, ktorým nebolo žalovanej priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku, dovolací súd najskôr skúmal, či sú dané procesné podmienky, za ktorých môže v danom prípade konať a rozhodovať. Dospel k záveru, že konanie o dovolaní v tejto časti je potrebné zastaviť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

34. V zmysle § 236 ods.1 O.s.p., účinného v čase rozhodovania krajského súdu; bolo možné dovolaním napadnúť iba rozhodnutia odvolacieho súdu (obdobne aj § 419 CSP). Samotná skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vydal krajský súd i keď v rámci odvolacieho konania ale neznamená, že ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré by strana sporu mohla napadnúť dovolaním. Za rozhodnutie odvolacieho súdu bolo (a aj podľa CSP je) považované iba také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré bolo vydané ako výsledok prieskumnej činnosti odvolacieho súdu v inštančnom postupe na základe odvolania podaného proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie (viď 3 Cdo 97/2017, 5 Cdo 237/2011, 2 Cdo 36/2015). Proti iných rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným v odvolacom konaní zákon možnosť podania dovolania nepripúšťa(l). Za rozhodnutie spôsobilé byť predmetom dovolacieho prieskumu tak nemôže byť považované rozhodnutie odvolacieho súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, pretože nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v rámci inštančného postupu a prípustnosť dovolania voči takémuto rozhodnutiu nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia (porovnaj sp.zn. 1 Cdo 178/2000, 2 Cdo 36/2015, 5 Cdo 237/2011, 1 Co 4/2004, 5 Co 2/2007, k tomu pozri aj Bureš /Drápal/ Mazanec: Občiansky súdny poriadok, komentár, 4. vydanie, C.H. Beck, 2000, str. 633).

35. Dovoláním žalovanej je teda napadnuté rozhodnutie, ktoré nie je spôsobilým predmetom dovolania v zmysle § 419 CSP a nebolo ním ani podľa znenia doterajšieho ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. Na rozhodnutie o dovolaní žalovanej proti tomuto uzneseniu nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu.

36. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd konanie o dovolaní proti výroku uznesenia, ktorým dovolací súd žalovanej nepriznal oslobodenie od súdneho poplatku, zastavil podľa ustanovení § 438 ods. 1 CSP a § 161 ods. 2 CSP.

37. Vo zvyšnej časti dovolanie žalovanej smerovalo proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu, najvyšší súd ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej v tejto časti je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

38. S poukazom na dôvody podľa ods. 10 dovolací súd procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 a § 239 O.s.p.

39. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 (okrem iného) neplatili, ak išlo o uznesenie o súdnych poplatkoch. Žalovaná napadla dovolaním uznesenie, ktorým dovolací súd rozhodol vo veci súdneho poplatku o odvolaní. Takéto uznesenie bolo v § 239 ods. 3 O.s.p. zaradené medzi uznesenia, v prípade ktorých je prípustnosť dovolania výslovne vylúčená. Prípustnosť dovolania žalovanej preto v predmetnej veci podľa § 239 O.s.p. neprichádza do úvahy.

40. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd, nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalovanou (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

41. Pokiaľ žalovaná vyvodzuje procesnú vadu konania vymenovanú v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že jej, ako tvrdí, nemal byť vyrubený súdny poplatok, pretože sú u nej splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, dovolací súd uvádza, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa strane sporu (účastníkovi) neodnímal žiadne procesné oprávnenie a nedochádzalo k odňatiu jej možnosti pred súdom konať. Strane sporu zostávajú v plnom rozsahu zachované všetky jej procesné oprávnenia a vyrubenie súdneho poplatku na tom nič nemení. Na tomto závere zotrváva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci a poznamenáva, že k rovnakému právnomu záveru dospel vo viacerých sporových veciach (viď napríklad sp.zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).

42. K námietke vecnej nesprávnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd opätovne uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nikdy nezakladalo (viď bližšie ods. 27), preto sa dovolací súd týmito námietkami žalobkyne nezaoberal.

43. Prípustnosť dovolania žalovanej proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

44. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.